

Visitaprotokoll

Bispevisitas i Vardø
08. – 12. juni 2021

DEN NORSKE KIRKE - NORGGA GIRKU
Nord-Hålogaland biskop - Davvi-Hålogalánda bisma

Innledning

Visitasreglement for Den norske kirke (§ 5) fastsetter rammene for visitasprotokollen:

Visitasinberetningen fra soknene, visitasprogrammet og biskopens visitasrapport utgjør protokoll fra visitasen. Utskrift av protokollen sendes til bispedømmerådet, prosten, soknepresten, menighetsrådet, fellesrådet og kommunen kort tid etter at visitasen er gjennomført. Utskrift av bispedømmets visitasprotokoll sendes hvert år til Kirkedepartementet, Kirkerådet og Bispemøtet sammen med biskopens årsmelding.

Nedenfor følger protokoll (rapport) fra gjennomføring av biskopens visitas i Vardø sogn. Sammen med følgende vedlegg utgjør dette fullstendig visitasprotokoll fra Nord-Hålogaland biskop sin visitas i Vardø sogn 8.-12. juni 2022.

Vedlegg:

- Biskopens visitasforedrag
- Visitasberetning for Vardø menighet
- Program for visitas i Vardø
- Rapport fra visitas del I – Prosten i Varanger

Bispevisitas Vardø

08.-12. juni 2022 –protokoll

Onsdag 08.06.2022

Middagsbønn

12:00 - Vardø kirke

Ledet av prosten i Varanger.

Møte med ansatte

12:30. Menighetshuset

Tilstede: Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Jan Brastein (prost), Kjell Ivar K. Gaare (kirketjener/kirkegårdsarbeider), Steinar Borch Jensen (pensjonist/kirkegårdsarbeider), Berit Kristin Klevmoen (påtroppende sokneprest), Kari Onseid (trosopplærer), Kristian Due (rådgiver), Olav Øygard (biskop).

Biskopen innleder og forteller hvordan han tenker om den kirkelige tilsynsfunksjonen.

Blant tema som ble tatt opp på møtet:

- Det er generelt en opplevelse av et godt sosialt arbeidsmiljø
- Veldig stor glede over å ha fått på plass fast sokneprest.
- Det har vært veldig vanskelig med mange vikarprester, selv om en har vært glad for det.
- Økonomi er en stadig og kontinuerlig utfordring. Kommunen har trang økonomi selv, det går også ut over kirken, og vi har kuttet i tilsatte og ressurser.
- Utfordringene fører bl.a. til at kirkegårdsarbeidere ikke har godt nok utstyr, som igjen fører til tynge arbeidsforhold for disse.
- Det har vært et ønske i flere år om utvidelse kirkegården. Men dette har ikke ført fram i dialog med kommunen. Kommunen vurder andre løsninger som minnelund. Kirkeverge foreslår også et kolumbarium.
- Trosopplæringsplanen er gammel og har ikke vært revidert på lenge. Den har behov for revidering.
- Soknepresten ønsker å lytte og trø varsomt, og bli kjent. Er tydelig på at hun ønsker å være tilstede i Vardø og Varanger.
- Prosten understreket at i Varanger prosti er en flinke til å hjelpe hverandre.

Menighetsrådsmøte

12:30 - Menighetshuset

Tilstede: Toyni Vagelid, Poul J. Andreasen, Kari Onseid, Trude D. Valle, Lilly Fredrikke Gamst, Astrid Stormo, Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop).

Blant tema som ble tatt opp på møtet:

- Oppsving i fiskeriet, ny indre molo på plass. 4 mottak i kommunen.

- Forholdet til Russland etter utbruddet av krig i Ukraina. Vardørusserne blir tatt var på, og behandlet som vardøværing.
- Stillerommet og samtale rundt bruken av dette, som ikke skal være kristelig men har stort potensiale.
- Nedgang i kirkemedlemmer.
- Gudstjeneste på aldershjemmet. Også når det ikke er prest, spiller organisten.
- Misjon: Biskopen spør om avslutning av NMS-avtale og i stedet avtale med Kirkens Bymisjon. Misjonsrådgiver sier litt om intensjonene med misjonsavtaler.
- Trosopplæringsplanen: Behov for å gå gjennom denne. Kommunene har også tatt initiativ (ungdomsklubb), som gjør at etter pandemien har det vært vanskelig for oss å starte opp med noe.
- Nedgang i tilskudd fra kommunene, i lys av pris/lønnsvekst. Tjenesteytingsavtalen er verdsatt utenom tilskuddet fra kommunen (kr. 210 000), men den er ikke oppdatert siden 2002. Derfor er det lagt en plan med kommunene om å gjennomgå denne. Gravferdstilskuddet er øremerket fra i år, og kirkevergens stillingsandel som brukes på gravferdsforvaltning vil bli spesifisert.
- Utfordring med politikere som misforstår hva det betyr at Dnk ble selvstendig – og konsekvensene for det kommunale finansieringsansvaret.
- Vedlikeholdsbehov: Taket på Stegelnes kapell. Deler av kirkegårdsgjerdet. Menighetshuset, Arbeidsløys på kirkegården. I Kirken trenger orgelet sårt en rens etter renovering, samt vask av kirkerom.
- Stemninga i Vardø? Positivitet, nye arbeidsplasser. Samtidig bekymring knyttet til videregående skolen.
- Åpen kirke. Har noe erfaring med hurtigruteturister, men konseptet kan utvides. Åpen gudstjeneste? Flerreligiøsitet? Trosdialog? Biskopen understreker at en gudstjeneste er noe annet – men at en likevel kan ha mye som er åpent i kirka.
- Ukrainske flytninger. Nå to, usikkert om det blir flere?
- Deling av soknepreststillingen med fengselet i Vadsø, og utfordringene rundt pendling. Biskopen understreker at det ikke må gå unødige ut over menighetsprestetjenesten.

[Kveldsgudstjeneste i Kiberg bedehus](#)

18:30 – Kiberg bedehus

Medvirkende: organist Fredrik Jentoftsen, biskop Olav Øygard, prost Jan Brastein og sokneprest Berit Kristin Klevmoen som holdt preken.

Påfølgende kirkekaffe.

[Torsdag 09.06.2022](#)

Morgenbønn

09:00 - Vardø kirke

Ledet av prosten i Varanger.

Besøk Vardø skole

10:00 – Vardø skole

Med på besøket: Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop).

Besøket ble tatt i mot av inspektør Liane Eines. Biskopen fikk møte 1.-7. trinn ved skolen samtidig, og etter en spørsmål/svar-runde fremførte dansegruppa Ænniti to danser.

Besøk Vardø videregående skole

11:00 – Vardø videregående skole

Med på besøket: Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop).

Vi fikk omvisning ved Sjømatlinja sitt anlegg, ved fagansvarlig Roald Jentoftsen og rektor Geir Remme. Etterpå ble følget servert lunsj tilberedt av elever fra mat- og restaurantlinja, og samtalte med fire elever fra skolen.

Andakt ved sykehjemmet

13:00 – Vardø sykehjem

Tilstede: Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop), samt beboere ved sykehjemmet.

Prosten innledet, andakten var ved Berit Kristin Klevmoen og biskopen hadde en hilsen til avslutning og lyste velsignelsen.

Besøk ved Vardøhus festning

14:00 – Vardøhus festning

Tilstede: Kirsten Lande Bargem (menighetsrådsleder), Trygg Øien (guide), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop), Roger Hoel (kommandant).

Følget ble tatt i mot av kommandant Roger Hoel, som gav en kort omvisning i kommandantboligen og serverte kaffe. Trygg Øien som var med som guide gav historiske bakgrunner. Følget fikk også anledning til å se på utstillingen om Vardøhus som var under oppføring, men ennå ikke åpnet.

Videre besøk

15:00 – Ulike steder

Med: Kirsten Lande Bargem (menighetsrådsleder), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop).

Det ble gjennomført besøk ved:

- Stegelnes kapell

- Steilneset minnested, også kjent som Heksemonumentet
- Det ortodokse minnesmerket på Steilneset
- Stillerommet på Skagen

Festmiddag

19:00 – Vardø hotell

Med: Menighetsrådet, ansatte og visitasfølget.

Fredag 10.06.2022

Morgenbønn

08:30 - Vardø kirke

Ledet av prosten i Varanger.

Bedriftsbesøk – Vardø sjøtrafikksentral

09:30 Vardø sjøtrafikksentral

Tilstede: Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop)

Følget ble tatt imot av Alexander Pedersen, Johan Ellingsen Vold og Elisabeth Trondsen Sørnes, gitt en orientering om virksomheten en omvisning i selve sentralen.

Møte med Vardø kommune

11:30 – Vardø rådhus

Tilstede: Ørjan Jensen (ordfører), Hallgeir Sørnes (kommunedirektør), Gunn Jøran Farstad (kirkeverge), Astrid Stormo (nestleder menighetsrådet), Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop)

Ordføreren ledet møte, og følgende temaer ble tatt opp i samtalen:

- Mulige arenaer for kirka
  - Muligheten for tilrettelegging av et kirkelig tilbud til Ukrainske flyktninger.
  - Det ble også understreket det relativt store innslaget av østeuropeere og at kirken kunne komme dem i møte i forhold til tradisjon for å komme til kirken med lystenning og bønn.
  - Åpen kirke som et tilbud i lokalsamfunnet og de mulighetene dette kan skape, også i forhold til religionsdialog og mellomkirkelig dialog.
  - Mulighetene i Stillerommet som nylig er bygd. Kommunen håper en kan få til aktiviteter i tilknytning til dette.
  - Kommunen etterlyser mer bruk av Vardø kirke til kulturarrangement
  - Vanskelig å få barn og unge tilbake etter pandemien generelt.
  - Pensjonister har lite aktivitetstilbud. Kan disse sysselsettes?

- Biskopen etterlyser tilbud for mennesker med funksjonshemninger
- Ungdom som etterlyser et sted for seg selv, med mindre innsyn. Kirka har lokaler tilgjengelig. Det er også planer om å skjerme deler av glassbygget for innsyn for denne gruppen.
- Godt å ha fått tilsatt fast prest – kirka kan være mer tilstede i lokalsamfunnet nå.
- Generelt om samarbeid mellom kirke og kommune, og vedlikeholdsbehov.
  - Bedehuset i Kiberg: Kommunen er opptatt av å opprettholde et kirkelig tilbud i Kiberg. Det er satt av midler i kommunens budsjett til framtidig vedlikehold av Kiberg bedehus.
  - Vardø gamle kirkegården (1714-): Kirkegården er full. Kommunen har gjort vedtak om å utrede en minnelund, og det er også luftet et forslag om kolumbarium/urnevegg.
  - Endringer i grunnforholdene på Vardø nye kirkegården (1900-). Uklart hvorfor. Kanskje klimaendringer?
  - Godt med et etablert samarbeid og løp for årlige møter med kommunen. Kommunen er opptatt av å være godt kjent med nåværende og framtidige vedlikeholdsbehov slik at en kan legge langsiktige planer.
  - Kommunens fortsatte ansvar for den lokale kirka som er uendret selv om Den norske kirke er fristilt fra staten – og utfordringer dette skaper for vedlikehold i kommuner med trang økonomi. Kirka har likevel en forpliktelse til å være landsdekkende.
  - Pågående prosess med riksantikvaren for å verne gjenreisningskirker i Finnmark.
- Generelt om Vardø-samfunnet
  - Forholdet til Russland etter utbruddet av krigen i Ukraina. Det er slags sorg over en tapt relasjon til Russland i Vardø – men små forhåpninger om forbedringer i relasjonene innen nær framtid.
  - Arbeidsinnvandring som ressurs for Vardø
  - Vardøs historie og hvordan hele landet har bidratt i gjenoppbyggingen av Vardø etter krigen – flere bygg som kommer fra andre landsdeler.
  - Det er positiv og optimistisk stemning i Vardø selv om demografiutviklingen går i feil retning. Det er for få barn som fødes i forhold til befolkningen som går bort.
  - Kommunen understreker at Vardø må arbeide for sin egen utvikling og ikke kun forvente at folk utenifra skal utvikle Vardø-samfunnet.

Mingling i glasshuset

11:30 – Vardø rådhus – glasshuset

Tilstede: Representanter for menighetsrådet, visitasfølget.

På grunn av en misforståelse kom biskop og visitasfølget noe sent fra møtet med kommuneledelsen – men fikk anledning til å prate med noen av de som var innom arrangementet.

Søndag 12.06.2022

Visitagudstjeneste

12:00 – Vardø kirke

Medvirkende: Berit Kristin Klevmoen (prest), Kristian Due (rådgiver), Jan Brastein (prost), Olav Øygard (biskop), Michael Martin (organist), Kirsten Lande Bargem og Pauline Henriksen (medliturger).

Salmer:

1 Herre Gud ditt dyre navn og ære

691 Din rikssak Jesus være skal

977.4 Hallelujakor

---

86 Navnet Jesus

613 Usynlig er ditt rike

899 Jeg tror på jordens forvandling

Visitasmøte

13:30 (ca.) – Frelsesarmeen i Vardø

Tilstede: Biskop og visitasfølge, tilsatte og menighetsråd i Vardø menighet, øvrige.

Møtet ble ledet av menighetsrådsleder Kirsten Lande Bargem. Biskopen holdt sitt visitasforedrag (vedlagt protokollen), og det ble gitt noen korte responser, samt hilsener og takk fra prost, menighetsrådet og kirkeverge.

Visitaforedrag Vardø 2022

Kjære Vardø menighet!

Den siste uka har jeg fått være på bispevisitas her i deres menighet. Dere har tatt imot meg i deres fellesskap, og vist meg menighetens arbeid og lokalsamfunnet deres. Siden forrige visitas i 2014 har det skjedd mye, og dere har gitt et godt innblikk av hvordan det er å bo og være en del av Vardø menighet i 2022. Takk for den gode måten jeg og medarbeiderne: rådgiver Ole Kristian Due og prost Jan Brastein er blitt tatt imot av dere mens vi har vært her disse dagene.

Visitaforedraget er en gammel institusjon der biskopen får komme på besøk til menigheten. Det er en tjeneste som er knyttet sterkt til hva det vil si å være biskop – nemlig å være en som ser. Biskopens tilsyn med menigheten skal være både til oppmuntring og støtte for menigheten og de tilsatte, og samtidig et uttrykk for at dere er en del av noe større – et bispedømme, og kirke, og til syvende og sist den verdensvide kirken. Denne verdensvide kirken – som dere er en del av – har som oppdrag å være med å formidle evangeliet om Jesus Kristus gjennom ord og handling – globalt – men også lokalt og konkret akkurat her vi er nå, i Vardø.

Visitaforedraget for Den norske kirke sier at en visitas den siste dagen skal munne ut i et visitasmøte, der biskopen legger fram en rapport. Dette er visitaforedraget, og i det følgende vil jeg gi dere både mine inntrykk fra visitasjonen, og noen utfordringer jeg ser det kan være klokt å arbeide med videre framover.

Visitasjonen startet onsdag med en kort andakt i kirka, og hver morgen hadde vi en morgenbønn. En god start på dagen, med god deltakelse både fra stab, menighetsråd og andre.

Etter andakten møtte vi staben i menighetshuset deres – et minneverdig hus som vitner om et kirkelig nærvær i Vardø i over 100 år! Her viste staben hvordan de viderefører dette engasjementet i et arbeidsfellesskap som dere gav tydelig uttrykk for at det var godt å være en del av. Det er fint å se de gode samarbeidsforholdene mellom dere som arbeider i menigheten nå, og dette er noe å være både glad for og stolt over. Kirkeverge Gunn Jøran Farstad leder staben på en fin måte, og har gjort en enorm innsats i forberedelsen av visitasjonen!

Dere har i mange år hatt mye utskiftning og vikarer i soknepreststillingen, og mange tiltak er satt på vent i påvente av fast prest. Derfor er det en stor glede at vi ved denne visitasjonen har hatt gleden av å samtidig ta imot nytilsatt sokneprest Berit Kristin Klevmoen. Hun starter for alvor opp og blir innsatt i stillingen først i august, men har vært her sammen med oss denne uka. Det er godt å se både hennes engasjement og hvordan dere tar så godt imot henne og ønsker henne velkommen i menigheten og i lokalsamfunnet. Samtidig er det viktig å understreke at et menneske kan ikke gjøre alt, og jeg håper og tror på et gjensidig engasjement hvor ansatte, råd og menighet inspirerer hverandre slik at dere kan arbeide med å bygge menighet sammen.

Samme dag var det et godt og inspirerende møte med menighetsrådet i Vardø. På tross av utfordringer i lokalsamfunnet, som nedgang i befolkning og nedleggingstrussel for deler av den videregående skolen i Vardø, gav dere likevel uttrykk for optimisme og pågangsmot, og vektla de positive utviklingene i Vardø: Oppsving i fiskeriet, bygging av molo og turistindustrien. Dere er et lokalsamfunn som holder sammen i både mot- og medvind, og dette bar også samtalen i menighetsrådet preg av.

Samholdet gav seg også uttrykk i samtalen omkring forholdet til Russland etter utbruddet av krigen i Ukraina. Dere uttrykte sorg over de tradisjonelle relasjonene østover som det blir vanskeligere å opprettholde, samtidig som dere fortalte at russere i Vardø uansett blir sett på som vardøværing – som selvsagte deler av lokalsamfunnet. På samme tid ønsker dere også å ta imot ukrainske flyktninger i Vardø – to er allerede kommet – og å være tilstede som kirke også for dem. Denne inkluderende holdningen er det godt å møte.

I samtalen med menighetsrådet, snakket vi også en del om trosopplæringen hos dere. To år med pandemi har gjort oppfølging av dette arbeidet vanskelig. Likevel har dere også fått til en del under pandemien. Ikke minst er det en glede å se på oppslutningen omkring konfirmasjonen, særlig i en tid med omskiftende presteressurser. Samtidig ser jeg også at trosopplæringsplanen hos dere er gammel, samt at det heller ikke foreligger godkjenning fra biskop for planen – slik det skal være.

I løpet av pandemien har dere fått tilsatt en trosopplæringsmedarbeider som hører til her i Vardø, Kari Onseid, som har tatt tak i arbeidet med stort engasjement. Når pandemisituasjonen nå er annerledes enn de siste årene, vil jeg derfor oppfordre dere til å se på planen på nytt og arbeide for å få til en plan som vil fungere for dere her i Vardø. Mye er skjedd på trosopplæringsfeltet i Den norske kirke de siste årene. Det er mindre vekt på antallet timer i planen, og mindre fokus på forskjell på såkalte breddetiltak og langsgående tiltak. Samtidig understrekes det at det fortsatt skal være bredde, systematikk og sammenheng i trosopplæringsarbeidet.

Trosopplæringsarbeidet er hele menigheten sitt! Sammen med staben, trosopplæringsmedarbeider og den erfaringen den nye soknepresten har på dette området, er det dere som vet best hvordan en kan bygge en praktisk og realistisk plan, med akkurat de forutsetningene og styrkene dere har her i Vardø.

Misjonsavtalen var også et tema på menighetsrådsmøtet, og jeg forstår fra visitasmeldingen at dere har valgt å støtte Kirkens Bymisjon i Sør-Varanger. Det er både meningsfylt og verdifullt å samarbeide med Kirkens Bymisjon, som gjør et viktig arbeid både i Sør-Varanger og i hele Norge – en del av hele kirkens misjon, eller oppdrag, i vid forstand. Dette samarbeidet vil vi oppfordre dere til å holde på!

Samtidig er en misjonsavtale noe annet. Misjonsavtalen handler om noe av det jeg nevnte innledningsvis, at menigheten kan erfare den er en del av noe større, av en global verdensvid kirke, som i fellesskap deler troen på Kristus på tvers av kulturer og geografi, blant annet gjennom misjonsorganisasjonenes prosjekter. Vardø er et samfunn som har århundrelang erfaring i å leve nettopp i spennet mellom flere

kulturer og kirkesamfunn. Menighetens misjonsavtale gir mulighet til å delta i dette i en global skala, og Kirkemøtet oppfordrer alle menigheter til å tegne en slik avtale med en av de sju misjonsorganisasjonene Den norske kirke samarbeider med.¹ Det er naturlig å veksle både på prosjekter og organisasjoner mellom disse, og det å arbeide for å finne en interessant avtalepartner er i seg selv både interessant og inspirerende – og er noe jeg vil oppfordre dere til å gjøre.

Det var også gledelig å høre om menighetens samarbeid med kommunen. I utgangspunktet peker dere på at generelt trang kommuneøkonomi forståelig nok også går ut over bevilgninger til kirken. Samtidig er det også behov for utbedringer ved Stegelnes kirkegård, renovering av Stegelnes kapell og vedlikehold av Kiberg bedehus. Også menighetshuset trenger større vedlikehold.

Dere melder også om en utfordring jeg kjenner igjen fra andre steder: At etter at Den norske kirke ble selvstendig i 2017, er det mange som ikke er klar over at kommunens ansvar for lokalkirken likevel er videreført, og stort sett er det samme som før lovendringene.

Samtidig er det oppmuntrende at det har vært gjennomført en større renovering av Vardø kirke de siste årene. Behovet for å gjøre noe var stort, men her ble det tatt ansvar både hos fellesrådet og kommunen.

Dere melder også om at det nå er kommet i stand en avtale om jevnlige møter med kommunen, planer om en gjennomgang av tjenesteytingsavtalen, og en fast kontaktperson for menigheten i kommuneadministrasjonen. Et tettere samarbeid med kommunen ble etterlyst ved forrige visitas, og jeg er glad for at dette nå er i ferd med å realiseres. Jeg håper også at slike jevnlige møter vil gjøre det synlig for kommunen hvilken verdi menighetens arbeid har i lokalsamfunnet, de gode mulighetene for samarbeid dere gir, og verdien av de tradisjonsbærende byggene menigheten har i Vardø. I denne sammenheng er det også viktig å synliggjøre verdien av fellesrådets gravferdsforvaltning for kommunen, blant annet ved å spesifisere andelen av kirkevergestillingen som brukes på dette.

En bekymring som ble løftet fram i møtet var delingen av prestestillingen med fengselet i Vadsø. Det er forståelig at en ønsker 100 % sokneprest. Samtidig må vi se på både økonomi og menneskelige ressurser, og for noen år siden ble bispedømmerrådet nødt til å redusere bemanningen i hele bispedømmet. En av løsningene ble å redusere soknepreststillingen i Vardø til 70 % og fengselspreststillingen fra 50 % til 30 %, nettopp for å kunne opprettholde en 100 % stilling knyttet til Vardø. På denne måten får også presten i Vardø et spennende og inspirerende fagfelt å bevege seg inn i.

Vi er fullt klar over at det kan være krevende å pendle til Vadsø under uforutsigbare værforhold. Det er viktig for meg å understreke at menighetsarbeidet i Vardø må prioriteres i denne sammenhengen. Dersom en har satt av en dag til betjening av fengselet, som så blir avlyst på grunn av værforhold, så skal ikke dette gå ut over menigheten på et senere tidspunkt.

---

¹ Misjonsalliansen, Areopagos, Himpalpartner, Stefanusalliansen, Israelsmisjonen, NMS og Normisjon.

Et annet spennende initiativ som kom fram i møtet, var tanken om åpen kirke. Dere forteller at dere har dette i noe grad i forbindelse med turister og hurtigruteanløp. Men dere tenker ikke bare åpen kirke i fysisk forstand - dere er opptatt av å vise at Vardø kirke er et sted der alle i Vardø er velkomne. Soknepresten hos dere har erfaring fra flerreligiøsitet og dialogarbeid, og i det mangfoldige samfunnet som Vardø representerer, er det et stort potensiale for å utvikle åpen kirke som et sted der alle mennesker kan komme med sin tro eller spiritualitet slik den er og oppleve at det er plass til dem. Vi snakket med kommunen om at dette kanskje også kan være aktuelt for folk som kommer hit fra Øst-Europa. Dere har ikke nevnt så mye om diakoni i løpet av visitasen, men dette er et initiativ som også har et stort diakonalt tilsnitt. Jeg vil derfor oppfordre dere til å arbeide videre med denne tanken.

I denne sammenhengen fortalte dere også om det nye Stillerommet som er bygget på Skagen. Selv om rommet ikke skal brukes i en kirkelig setting, kan dere som menighet, med deres kompetanse på trosliv og spiritualitet melde dere på i samtalen om hvordan rommet best kan brukes videre.

I møtet med menighetsrådet ble jeg imponert over den positiviteten, optimismen, konstruktiviteten og samarbeidsviljen dere la for dagen, og jeg håper dere vil bygge videre på dette gode fundamentet i arbeidet framover.

Den første dagen i visitasen ble avsluttet med kveldsgudstjeneste i Kiberg bedehus. Det var et godt fremmøte og ble en fin samling der dere tok varmt imot oss som var på besøk i deres menighetsfelleskap. Jeg forstår at dere er stolte over huset og den historien det representerer, tydeliggjort blant annet gjennom fortellingen som alterbildet representerer. Dette gjør det tydelig for meg at kirken i Vardø og Kiberg er viktig ikke bare for menigheten, men også for hele lokalsamfunnet.

Videre i visitasen fikk jeg møte nettopp flere viktige deler av lokalsamfunnet. Det å treffe alle elevene på barneskolen samlet var en flott opplevelse. Gjennom måten vi ble tatt imot på ble det tydelig at kirken har stor tillitt. Elevene stilte dype, tankevekkende og spennende spørsmål, og viste interesse for hva kirken er og hva den stod for. En elev stilte spørsmålet «Hva er kirkens viktigste budskap?» - og jeg tenker at dette viser nettopp hvor viktig og relevant kirken er som samarbeidspartner for skolen, sammen med en interesse for kirken som vi må møte med ydmykhet og respekt. Soknepresten ble godt introdusert for elevene og skolen, og med sin pedagogiske bakgrunn ble hun også raskt sett som en naturlig samarbeidspartner for skolen. Dette møtet la et godt grunnlag for videre utvikling av et god skole/kirke-samarbeid.

Videre fikk vi omvisning på Vardø videregående skole og Sjømatlinja der. Det er et imponerende og unikt anlegg, og den kompetansen elevene får her knytter an både til Vardø sin historie samtidig som den er fremtidsrettet og spennende. Jeg ser at det er utfordringer knyttet til rekruttering, men håper at engasjementet hos skoleledelsen for å markedsføre skolen vil føre fram.

Særlig spennende var likevel møtet vi fikk med noen av ungdommene på skolen. De gav samlet uttrykk for at de trivdes med å bo og gå på skole i Vardø, selv om ikke alle var fra byen, og at Vardø er et godt sted å være ung i. Samtidig ble det uttrykt

ønsker om flere steder å være for unge i Vardø. Her tenker jeg at dere som menighet kan bidra, gjerne i samarbeid med andre aktører, for å tilby unge både voksent nærvær, men også en åpen plass til å være seg selv – et sted å «henge».

Vi fikk også med oss andakt på sykehjemmet. Godt å møte byens eldre, og godt å se at det ble lagt godt til rette for andakt på hjemmet.

Vardøs dype historiske forankring ble også tydeligere for meg i løpet av denne dagen. Først ved omvisning og besøk hos kommandanten ved Vardøhus festning, hvor vi ble nærmere kjent med hvordan festningen har formet og alltid vært en del av Vardøsamfunnet – og videre ved besøk på Steilneset minnested. Det er alltid sterkt å være der. Det er også en stor påminnelse av hvor viktig det er å snakke sant om den historien vi som både kirke og samfunn er en del av, enten det er hekseprosesser, forforskning, fremmedfrykt eller stigmatisering av det ukjente. Det andre minnestedet jeg besøkte, det russisk-ortodokse korset på Steilneset, er samtidig en markør av at Vardø-samfunnet, med sine koblinger østover og store variasjon i nasjonaliteter, viser nettopp at det er mulig leve sammen med respekt for hverandre på tross av forskjellig kultur, nasjonalitet og tro.

Den tredje dagen under visitasen fikk vi besøke Kystverket og Sjøtrafikksentralen. Det ble et innblikk i at høy fagkompetanse trekkes til Vardø av ulike årsaker og at Vardø er sentral for flere fagområder – og også hvor viktig slike senter er for byen og dens utvikling. Sammen med byens andre institusjoner og arbeidsplasser, utgjør Vardø et framtidrettet, attraktivt og spennende miljø.

Det var videre et godt og konstruktivt møte med kommuneledelsen ved ordfører og kommunedirektør. Kommuneledelsen uttrykte interesse for hvordan Vardø kirke og menighet kan være med å bidra til å bygge opp Vardøsamfunnet etter pandemien. En er opptatt av at det skapes møteplasser for barn og unge, for voksne og for eldre, slik at en kan bygge opp igjen et samfunn der alle deltar. Kommunen utfordret menigheten til å også samarbeide med andre lag og foreninger om dette. Også tanken om en åpen kirke, var et av mulige tiltak som kan være velkomment i Vardø, sammen med utvikling av Stillerommet. Kommunen uttrykte også interesse for at Vardø kirke kan benyttes mer til kulturarrangementer.

Kommuneledelsen gav uttrykk for at de er godt kjent med mye av vedlikeholdsbehovene for menigheten, og forteller at det er gjort vedtak om å sette av midler til vedlikehold av Kiberg bedehus og å utrede minnelund siden kirkegården nå er nesten full. En er glad for det etablerte løpet med to møter i året mellom fellesråd og kirke, og kommunen uttrykte et ønske om å være godt informert om kirken sine behov slik at en kan gjøre langsiktig planlegging av vedlikeholdsbehov.

Gjennom det jeg har sett og fått være med på i løpet av visitasen, er det noen punkter fra det jeg har nevnt over som jeg vil trekke fram som særlige utfordringer til dere i det videre arbeidet:

1. Følge opp de gode ansatsene til samarbeid med kommunen, og i dette tallfeste og synliggjøre kirkens bidrag i gravferdsforvaltningen.
2. Starte et arbeid med å fornye trosopplæringsplanen og få denne godkjent.

3. Se på hvordan menigheten kan bidra for ungdom i Vardø.
4. Starte prosess med å inngå misjonsavtalen med en av de syv misjonsorganisasjonene som samarbeider med Den norske kirke.
5. Arbeide videre med tanken om åpen kirke og se på muligheter for å bidra til bruk av Stillerommet.

Prosten har som oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsråd og ansatte, og skal i løpet av det første året gjøre et oppfølgingsbesøk i soknet.

Til slutt vil jeg gjerne få takke menighetsrådet, staben, prosten og alle dere som har vært involvert i visitasen. Gjennom visitasen har jeg møtt en menighet som har et stort hjerte og engasjement for folkekirka og for lokalmiljøet sitt, som er aktive og som vil mye. Å se dette engasjementet er både oppmuntrende og spennende, og jeg ser fram til å følge dere i fortsettelsen.

Som dømte medlemmer av kirken har vi alle sammen del i det samme oppdraget – å være med å formidle evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling, både lokalt og globalt. Her er det dere i Vardø menighet som har dette oppdraget – ikke alene, men sammen med resten av bispedømmet, Den norske kirke og resten av den verdensvide kirke. Guds rike velsignelse over Vardø menighet, alle dere som bor og arbeider her.

Olav Øygaard,

Nord-Hålogaland biskop

VISITASBERETNING FOR VARDØ MENIGHET

I forkant av bispevisitasen 8.-12. juni 2022 - er det utarbeidet følgende rapport:

[Vardø. Nord-Norges eldste by. Den muntre by ved bussesundet. Pomorhovedstaden. Fugleparadiset. Heksebyen. Porten til Nordøstpassasjen](#)

STATUSRAPPORT FOR KOMMUNEN

Vardø kommune består av tettstedet Kiberg og byen Vardø på øya som har fastlandsforbindelse gjennom tunnelen på 2,9 km samt spredt bosetting mellom Smelror- Komagvær. Vardø er Norges østligste og eneste by i Europa som ligger i arktisk klimasone. Kommunen har et totalt areal på 600,61 m²/km som er fordelt på land: 588,08 m²/km og vann 12,39 m²/km. Vardø øya er 3,7 m²/km

Ca 54 % av Vardø kommunens areal er båndlagt til Varanger nasjonalpark (opprettet 2006) og ca 20 % til annen vern.

Innbyggertall pr 3.kv 2020 er 1.915

Kommunen har som visjon:

I kommuneplanen for Vardø kommune fra 2002, (under revidering):

«Vardø kommunes visjon er å være et fremtidsorientert "kystens fyrtårn" gjennom positiv tenkning og skal bli førstevalg for bosetting i Finnmark. Satsningsområdene for kommunen som samfunn er fiskerinæring og alternativ næringsutvikling, turisme, ungdom og utdanning, Finnmarks tusenårssted, og helse, omsorg og kultur.»

I Strategisk næringsplan for Vardø kommune heter det:

«Vardø skal være en eksklusiv destinasjon for besøkende og et godt hjem for folk, fugl og fisk.»

Byen har vært bygget opp omkring fiske og fiskeforedling. Nedgangen i fiskerinæringen har medført at folketallet har blitt halvert de siste 40 årene. (Vardø hadde 4 187 innbyggere i 1970).

Det var registrert 100 Fiskefartøy tilhørende Vardø kommune og 126 fremmedbåter i 2021.

I 2020 var leveransen totalt 7,8 millioner kg. I 2021 ble det vel levert 9,2 millioner kg. Innkludert i disse tallene var om lag 200.000 kg krabbe.

Det er jordbruk (4) i kommunen lokalisert til fastlandet fra Kiberg – Komagvær.

NAV Arbeid og ytelse lønnsgaranti, Vardø

Avdelingen har 17 medarbeidere med lønnsgaranti (etablert mars 2003) som fagområde. Vedtatte organisatoriske endringer innebærer at avdelingen fremover skal ha ansvar for sykepenger

Kontoret for voldsoffererstatning - opprettet i Vardø 1. september 2003.

Kontoret for voldsoffererstatning er et statlig forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Hovedkontoret ligger i Vardø. Arbeidsoppgavene er å behandle søknader om voldsoffererstatning. Erstatningsnemnda for voldsofre er klageorgan. Kontoret behandler også saker om regress mot skadevolder.

Kontoret har pr. 1. juli 2019, 36 ansatte.

Vardø Sjøtrafikksentral – satt i drift 1.januar 2007.

Sjøtrafikksentralen er en integrert del av kystverkets 1.linjes beredskap mot akutt forurensning. Sjøtrafikksentralen overvåker all tankskip- og annen risikotrafikk langs hele Norges kyst og havneområder rundt Svalbard.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester - opprettet i Vardø 1.august 2012.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester er en nasjonal enhet i den norske Politi- og lensmannsetaten og har landsdekkende ansvar for vandelskontroll og politiattester.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester er steds plassert i Vardø.

Den behandler ca. 420 000 attester hvert år og runder straks 3 mill.

Enheten har pr 1.an 2022, 27 ansatte.

Flerbrukshuset - midt i Vardø sentrum er byens «storstue».

Bygget er totalt 5.500 m². Det inneholder bassengdel med 25 meters basseng.

I flerbrukshuset er det også en kultursal med skyveamfi, brytearena og en foaje som forbinder flerbrukshuset med eksisterende rådhus.

Forsvarets stasjon Vardø (FSTV),

på Vårberget i Vardø, er en av Etterretningstjenestens tre stasjoner i Finnmark.

FSTV har som hovedoppgave å overvåke luftrommet utenfor Vardø, blant annet ved hjelp av de omstridte Globus II og Globus III-radare. Stasjonen ble opprettet tidlig på 1950-tallet og offisielt etablert under Etterretningstjenesten i 1968, men den første målrettede etterretningsvirksomheten i området fant sted under andre verdenskrig.

Luftforsvarets stasjon Vardø – LSTN

Er underlagt Luftforsvarets stasjon Sørreisa. Stasjonen var mens den var i drift oppdelt i tre avdelinger, operasjonsskvadronen, teknisk skvadron og administrasjonsskvadronen.

Det finnes planer om å plassere en ny militær radar på Grøhøgda fra 2022. Den nye radaren i Vardø er en av Luftforsvarets åtte nye radarstasjoner.

Festivaler

Med Hornøya – har Vardø et fantastisk fugleliv. Av det er det blitt laget «**Gullfestival**». Fugletittere fra hele verden møter opp, og tv-programmet «*Hornøya minutt for minutt*»

Flere festivaler:

«**Yukigassen**» er et snøballspill for lag som kom til Vardø og Norge fra Sobetsu i Japan. Sobetsu

«**Blues i vintermørket**», startet 1997 - er en liten bluesfestival helt nordøst i Norge. Som en markering på at vi går inn i den mørkeste tiden av året snus Vardø på hodet en langhelg i midten av november hvert år.

«**Pomorfestivalen**» startet 1990 - arrangeres i Vardø for å hylle pomorhandelen som i flere århundrer foregikk mellom nordmenn og russiske sjøfarere. Frem til den russiske revolusjonen, reiste russiske sjøfolk i nord vestover til Vardø for å handle, og på 1800 tallet kunne det være flere hundre pomorskip i Vardø havn. Fiskerne og pomorene solgte og byttet det som var salgbart da. Fisk, skinn, mel mm.

Stillerom – åpnet 25.sept 2021. Eies av Forening 771. Den store pådriveren var Ingrid R Andresen (d.2019). Bygget er satt opp på Skagen – og er tenkt å være et sted hvor tankene kunne fly uhindret, et sted for refleksjon, kontemplasjon, undring over skaperverket.

Arkitekt er Bodvar Schelderup som også er arkitekten bak

Pyramiden på toppen av Reinøya – ligger på nøyaktig samme høyde over havet og lengdegrad som den store Kheops pyramiden i Egypt.

Trefigurer laget av kunstnergruppen «Taibola Assemble»:

Drakkar Leviathan, 2016 - skulpturen er en historie om havet, om folkevandring, myter, skip, historiske hendelser, tre og hvaler. Det er en hymne til Arktis, naturen og mpå Skagenenneskene som du finner på Skagen på Vardøya i arktisk klimasone.

Fiskere bærer lys, 2019 - er i likhet med Drakkar bygget av gammel rekved og materiale i Vardø – slik at kunstverket blir en del av historien i Vardø. Skulpturen er plassert i sentrum.

Fuglekikkerne, 2020 ble laget under en direkte stream fra Arkhangelsk under Pomorfestivalen 2020. Står plassert med utsikt mot fuglefjellet vårt – Hornøya.

Vardøhus Festning, Vardøhus er verdens nordligste festning og har blitt kalt Norges grensepost mot øst. Festningen er et viktig og kraftfullt nasjonalt symbol, og har fortsatt militær bemanning.

Vardøhus Festning er i dag Norges eneste festning med militær bemanning. Her skytes også Norges eneste solsalutt. Denne avfyres første dagen etter mørketiden når kommandanten kan se hele solskiven fra festningsvollene. Når solsalutten går får alle skolebarna solfri resten av dagen.

Under den andre verdenskrig hadde Vardøhus det norske flagget oppe lenger enn noen annen av våre festninger, frem til kommandanten ble arrestert 9. november 1940. Nåværende festning er antagelig den tredje i rekken på øya.

Steilneset Minnested, eller «Heksemonumentet» på folkemunne, er satt opp for å minnes de som mistet livet under trolldomsprosessene (hekseprosessene) på 1600-tallet. Installasjonen, som er en del av Nasjonale Turistveger, er plassert på Steglneset i Vardø. Den består av Flammehuset, med et kunstverk av den fransk-amerikanske kunstneren Louise Bourgeois, og Minnehallen, designet av den sveitsiske arkitekten Peter Zumthor. Tekstene i Minnehallen er bearbejdet av historiker Liv Helene Willumsen, som tok utgangspunkt i rettsreferatene fra trolldomsprosessene i Finnmark. Steilneset Minnested ble åpnet av Dronning Sonja 23. juni 2011.

Av tabellen nedenfor ser vi at fra 2014 har vi en nedgang.

Arbeidsledigheten ligger på mellom 2 og 4 %.

Noe av arbeidsledigheten skyldes fiskeindustrien og at den er noe sesong betonet.

I kommunen er det kun 3 fiskemottak igjen, hvor eiere bor i en annen kommune. Mye av fisken som tas i land i Vardø blir videre sent til Båtsfjord videre foredling

Krabbe som tas i land i Vardø blir i hovedsak sendt levende videre.

Befolkningen siden forrige visitas (2014) har hatt en nedgang på 204 pers (9,6%)

Bef.	Innb.	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67 år og eldre	arbeidsl %
2021	1915					3,4
2020	1959					2,6
2019	2081	91	167	1419	404	3,1
2018	2110	98	181	1422	409	3,5
2017	2104	101	170	1424	409	3,6
2016	2137	105	183	1433	416	2,9
2015	2128	102	189	1437	400	3,9
2014	2119	97	200	1442	380	3,6

Tallene er hentet fra SSB

Vardø kommunes økonomiplan 2022-2025

Vardø kommune står foran viktige valg på hvordan tjenestevalget skal være i fremtiden. Kommunalt tjenestenivå er justert etter etterspørsel. Vardø kommune blir et mindre samfunn og tjenestene skaleres etter behov.

Bærekraft vil være den største enkelt utfordringen Vardø kommune står over for i overskuelig fremtid. For å nå sine klimamål må dette reflektere i både drift og investeringer. Dette kommer til å få betydning for hvordan kommunen leverer tjenester i fremtiden, og hvordan det blir å bo og arbeide i Vardø kommune.

Vardø menighet har som visjon:

«Vardø kirke skal være en trygg havn for alle»

GUDSTJENESTER

Av kommunens innbyggere er 72,58 % (1390) medlem av Den norske kirke pr 31.12.2021

Forrige visitas: 85,01 % (1809) medlem pr 31.12.2013

Oppslutning om dåp, konfirmasjon (og gravferd) er høy, mens der er få vigslar.

For 2022 er det meldt inn 0 vigslar. 2021 hadde vi 1 vigsel.

Vardø har 52 forordnede gudstjenester på søn- og helligdager. Messefall med færre gudstjenester skyldes i hovedsak årene 2020-2022 covid-19.

Oppslutningen til familiegudstjenester og gudstjenester som en del av konfirmantopplegget har med få unntak vært god.

Konfirmanter deltar aktivt i en del gudstjenester i perioden konfirmantundervisningen pågår.

Familiegudstjenestene er rettet inn mot menighetens trosopplæringsarbeid.

I den vedlagte statistikken vises det totale antall deltakere ved gudstjenester på søn- og helligdager.

Det er stor variasjon i fremmøte, vi har vært nede i 3 deltakere, noe vi ikke kan si oss fornøyd med.

Tidligere – frem til 2020 ble det holdt en internasjonal gudstjeneste 1.juledag kl 16:00.

Hurtigrutepassasjerer og crew ble invitert til å delta. Tekster blir lest på engelsk og norsk.

INSTITUSJONSANDAKTER OG GUDSTJENESTER

Gudstjenester på aldershjemmet har vi lagt til påsketiden og juletiden. Under disse gudstjenestene holder vi nattverd. Disse gudstjenestene har i hovedsak deltakere fra beboere og vi når i liten grad andre.

Forenklet institusjonsgudstjeneste eller andakt på sykehjemmet holdes en gang i uken. Når vi ikke har prest eller prestevikar, stiller organisten opp på sykehjemmet og spiller salmer for beboerne.

28 andakter totalt i 2021. Gjennomsnitt oppmøte er 12 personer.

GRAVFERD

De fleste pårørende velger kirkelig gravferd i Vardø. Gravferder kan sees i sammenheng med befolkningssammensetningen.

MISJON

Menigheten har i flere år hatt misjonsprosjekt som er knyttet til NMS Madagaskar og Thailand.

I 2020 sa menigheten å si opp sin misjonsavtale med NMS.

Vardø menighet har valgt å støtte Kirkens Bymisjon avd Sør-Varanger – og tatt det som sitt «misjonsprosjekt».

Vardø menighet har i to tilfeller hatt besøk av Kirkens Bymisjon med «Gatas evangelium».

TROSOPPLÆRING/KONTINUERLIG ARBEID

4-års bok:

Hver høst blir kommunens 4-åringer invitert til å komme i kirken til en gudstjeneste for å motta sin 4-års bok. Det er gjerne satt opp tid i forkant av gudstjenesten til gjennomgåing av de sanger som skal synges under gudstjenesten med prest eller trosopplærer og organist. Etterpå enkel servering

Barneklubben

Menigheten har hatt barneklubb for ulike arbeidsgrupper. Klubben har tidligere hatt god oppslutning. Det er en stor utfordring og rekruttere brukere da det drives klubb av både Vardø kommune og på det private markedet. Menigheten prøver å gå nye veier.

Aktivitetene følger årstiden. Det legges også opp til et kveldsmåltid rundt en felles samling som avslutning på klubbkvelden.

Barneklubben skal være viktige aktører på ulike gudstjenester.

Konfirmantarbeid:

Oppslutning om konfirmantarbeidet er 106,25 % (17 av 16) av årskullet. Soknepresten har ansvaret i dette arbeidet. Konfirmantene setter pris på konfirmantopplegget. Som en del av opplegget er konfirmanten aktive under en gudstjeneste på høsten og en på våren.

MILK, KRIK, babysang og kirkekor er aktiviteter som på grunn av mangel av fast tilsatt prest ikke i drift for øyeblikket.

SAMARBEID MED BARNEHAGER OG SKOLER

Samarbeidet med barnehager og skoler er tilfredsstillende.

I barnehagen er det årlig tradisjon med påskevandring - og julevandring arrangeres i kirken.

Skolegudstjeneste i desember er også en tradisjon som det settes stor pris på.

Denne inngår i KRLE undervisningen.

BEMANNING

Vardø menighet har følgende stillingshjemler pr 01.01.2022

Kirkeverge/Daglig Leder 100 % stilling

Kirketjener-/gårdsarbeider 100 % stilling

Organist 70 % stilling

Trosopplærer 20 % stilling

Graver 8 % stilling

Totalt: 2,98 årsverk

I tillegg kommer sokneprest i 70/30 % stilling (Vadsø fengsel 30%)

ØKONOMI

Oversikt over utviklingen av kommunens tilskudd til lokalkirkelig formål:

2014	kr	1.970.000
2015	kr	1.970.000
2016	kr	2.200.000
2017	kr	2.200.000
2018	kr	2.200.000
2019	kr	2.100.000
2020	kr	2.150.000
2021	kr	2.150.000

Av det årlige tilskuddet er Kr 475.500 gravferdsdrift.

I tillegg har vi en tjenesteytingsavtale som inneholder: vannbåren varme til Vardø Kirke, snørydding og strøing ved menighetens bygg og leie av kontorlokaler. Avtalen har en pris på kr 210.000

VARDØ KIRKE ble innviet 5.okt 1958. Arkitekt: Eivind Mostue.

Kirken inntar en markant plass i bybildet og står som et seilingsmerke og blikkfang for alle som nærmer seg øya.

Utsmykningen er i hovedsakelig utført av Margareth og Jens von der Lippe.

Kirken har gjennomgått en stor renovering i perioden 2015-2019:

Taket har fått ny skifer,

tårnet har fått nytt kobber,

kirkeuret har fått nytt urverk,

klokkene er automatisert,

alle vinduene i kirkerom, koret, dåpssakristi og lekerom– har fått påsatt ekstra vindu på innersiden,

hele inngangspartiet er skiftet,

andre dører er malt opp i samme farge som inngangspartiet,

ny hoved trapp med varmekabler,

alle lysekroner i koret, kirkerom og våpenrom har fått nye ledninger,

pumper/utstyr ifm vannbåren varme fra Vardø skole er også gjennomgått

og utvendig er kirken sandblåst, slammet og malt.

Det som gjenstår - etter den store renoveringen er det behov for rens av hoved orgel, koret og kirkerommet.

STEGELNES KAPELL ble oppført i 1908. Entreprenør var byggmester Lars Johnsen som for øvrig også førte opp Hamningberg kapell.

Kapellet har samme status som ved forrige visitas.

Det er foretatt utvendig maling i 2019.

Taket og spir lekker og trenger en større renovasjon. I mangel på vannrenner er vannbord skadet av rennende vann og vegetasjon.

For å stoppe noe av ødeleggelsene er vegetasjon rundt kapellets grunnmur fjernet og man har laget en slags drenering.

MENIGHETSHUSET

Grunnbrevet for menighetshuset ble datert 25.juni 1958. Byggeår er noe usikker. På grunn av økonomisk vanskelig å drifte huset, ble huset solgt til Brodtkorb.

I 1907 ble menighetshuset gitt i gave til Vardø bys menighet fra Brodtkorb.

På Menighetshuset er det heller ikke gjort vedlikehold utvendig siden forrige visitas.

Huset lider av mangel på vedlikehold. Også her har man forsøkt å utsette nedbrytingen ved å fjerne vegetasjon inntil ringmuren og lagt dreneringsmasse rundt bygget.

I 2018 ble kjøkkenet restaurert og er nå utstyrt for ca 60 personer.

I 2.etg har man laget og møblert et oppholdsrom.

GRAVSTEDENE

Vardø kommune har tre gravsteder hvor to av dem er ligger på øya og en ligger i Kiberg.

Vardø gamle kirkegård er plassert ved Vardø Kirke.

Gjerdet – mot byen ble restaurert samtidig som kirken. Resterende gjerdet rundt gravstedet er begynt å falle ned. Nødløsninger for å holde gjerdet oppreist er benyttet i mange år.

Dette gravstedet er nå fullt belagt.

Vardø nye kirkegård ligger ved kapellet på Stegelnes.

Gjerdet ble malt 2020/2021

Dette er det gravstedet som brukes i dag. Det vil om kort tid være behov for utbygging av gravstedet. Regulering av området er foretatt samtidig med regulering til «Minnesmerket for de trolldomsdømte».

Kiberg kirkegård

Ligger ved tettstedet Kiberg. Gjerdet er malt de senere år.

MENIGHETSBLADET

Til å formidle menighetens arbeid, slekters gang etc har vi benyttet lokalavisen - Østhavet.

«Menighetens side» 3 – 4 ganger årlig - redaksjonelt stoff.

Annonse med oversikt på menighetens gudstjenester ukentlig i Østhavet, samt oppdatering på menighetens hjemmeside og menighetens side på facebook.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER

Menighetsliv: Målsettingen er å sørge for økt deltagelse i kirkelige handlinger.

Kirken skal være en god samarbeidspartner og denne rollen skal synliggjøres. Kirken skal delta på 17.mai-arrangement, Pomorfestivalen og andre større begivenheter.

Videre skal kirken styrke sitt økumeniske arbeid og styrke båndene til innbyggere som kommer fra andre land..

Her har vi en jobb å gjøre, vi har som mål å øke fremmøte til gudstjenester, noe det fortsatt arbeides med.

Trosopplæring: Hovedmål: Trosopplæring skal ta utgangspunkt i å forstå Guds ord.

Trosopplæringen skal bygge på de tiltak som er etablert i trosopplæringsplanen for Vardø menighet.

Menigheten vil bidra med å forankre barne- og ungdomsarbeidet i Vardø kommune.

Diakoni: Vardø kirke skal være kjent som **Den store samaritan** gjennom samfunnsnyttige gjerninger.

Vi vektlegger inkluderende fellesskap, nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.

Flere frivillige: Dette området har alltid vært et satsingsområde. Vi har noen få som er knyttet hovedsakelig opp mot barne- og ungdoms arbeid. Dette blir en utfordring for menigheten.

Bygg: Steglnes kapell og menighetshuset er de bygg vi håper i nær fremtid skal få den renovering som behøves.

STATISTIKK FOR VARDØ MENIGHET

Utvalgte tall er hentet fra årsstatistikkene 2014- 2021

2016	12	17	0	35	48/2036/28	1/360	30/295	1-171	5	49 152	22 866	
2017	9	14	0	30	47/1614/3	1/341	26/360	1-35	5	49 621	15 188	
2018	14	13	2	29	45/1756/6	1/237	29/353	2-219	5	54 736	29 584	
2019	10	11	2	28	53/1612/5	1/240	28/279	2-250	5	50 436	20 416	
2020	12	11	1	20	42/1076/5	1/108	17/189		3	21 108	12 361	Ingen skolegudstj
2021	12	6	1	28	61/1248/17	1/106	18/141		3	29.518	17.396	pga covid-19

Kilder:

SSB

Wikipedia

Vardø kommune websider og økonomiplan 2022-2025

Svein Hågensen

Bilder: Gunn Jøran Farstad

PROGRAM FOR VISITAS I VARDØ 8.-12.juni 2022

Oppd: 5.apr 2022

Tema :

ONSDAG 8. juni 2022

KL.	PROGRAM	HOVED-ANSVAR	ARBEIDS-FORDELING	ANDRE OPPLYSNINGER
12.00	Middagsbønn i Vardø kirke	Prost		Offentlig. Presentasjon av ny sokneprest
12.30	Lunsj m/ansatte på Menighetshuset	Kirkeverge		Menighetshuset
Kl.16.00 -17:30	Samtale m/ansatte; plenum og enkeltvis Samtale m/menighetsråd	Menighetsråd		På kontoravd Kaffe + gjærbakst
18:30	Kveldsgudstjeneste i Kiberg bedehus	Biskopen Prost	Ny spr. leder og preker. Enkel liturgi. Hilsen v/biskopen	Offentlig gudstjeneste Kirkekaffe m/kjeks
20:00	Middag – ABC Thai			Bord bestilt – 6 pers

TORSDAG 9. juni 2022

KL.	PROGRAM	HOVED-ANSVAR	ARBEIDS-FORDELING	ANDRE OPPLYSNINGER
09.00	Morgensamling i Vardø kirke	Prosten		Offentlig MR, ansatte og frivillige oppfordres til å møte
-10:45	Kulturinnslag? -event besøke Vardø skole			
11:00	Vardø videregående skole m/lunsj på Kaikanten -Hvordan er det å være ung i Vardø? – samtaler med elever			Lunsj – ca 6-8pers
13:00	Andakt på sykehjemmet	Prosten	Prosten leder. Andakt ved	Oppslag på sykehjemmet

			sogneprest? Hilsen ved biskopen	
14:00	Vardøhus festning Guide – Trygg Øien?	Kommandant Roger Hoel		Kaffe i kommandantboligen
-15:30	-Minnesmerke for de Trolldomsdømte -Steglens kapell m/kirkegård -Byvandring -Stillerom			
19:00	Middag på Vardø hotell			Sendt foresp på meny – 20 pers <i>-Alt 3</i>

FREDAG 10. juni 2022

KL.	PROGRAM	HOVED-ANSVAR	ARBEIDS-FORDELING	ANDRE OPPLYSNINGER
08.30	Morgensang i Vardø kirke	Prosten		Offentlig MR, ansatte og frivillige oppfordres til å møte
09.30	Bedriftsbesøk – Vardø Sjøtrafikksentral			
11.30 – 14:00	Møte med Vardø kommune Møte med Biskop og den nye soknepresten -mingling i Glasshuset	Ordføreren	Ordføreren leder møtet	Offentlig Lag og foreninger inviteres. Servering
Ca 15:00	Oppsummering av visitas, forberede gudstjeneste	Prosten Rådg Due		Menighetshuset Kaffe Ansatte og Mr

LØRDAG 11. juni 2022
Forberedelser til søndag

SØNDAG 12. juni 2022

KL.	PROGRAM	HOVED-ANSVAR	ARBEIDS-FORDELING	ANDRE OPPLYSNINGER
12:00	Visitagudstjeneste	Biskopen	Prosten Spr. forretter frem til nattverd. Biskopen preker. Biskopen forretter nattverd	Offentlig Kulturinnslag
ca13:30	e.g.tj Kirkekaffe		Menighetsrådsleder leder kirkekaffen Komitè: MR	Sted: Frelsesarmeens lokaler - ok
	Visitaforedrag		Biskopen holder visitaforedrag	

Visitasmelding – sendes Biskop m/kopi til prost

Prost Brastein – MR

Rådgiver Kristian Due

Biskopen i Nord-Hålogaland
Postboks 790
9258 Tromsø

31. mars 2022

Rapport fra Visitas del I, Vardø 30.03.22

Tilstede: Prost Jan Brastein, prostesekretær Michael Møller-Davidsen, kirkeverge i Vardø Gunn Jøran Farstad

Sammenfatning

Det er 3 hovedpunkter man bør fokusere på i årene fremover. Full renovering av Stegelneset kapell, utvidelse av kirkegård eller utbedring av grunnforhold så gjenbruk kan skje i større omfang og vask/renovering av orgel i Vardø kirke. Under er det en del punkter for hvert område som er uthevet. Vardø menighet er også en liten stab og har måtte redusere årsverk siden forrige visitas i 2013. Det er ansatt en ny sokneprest som begynner i august.

Kontorfasiliteter

Menighetskontoret er samlokalisert med NAV, legekantor med mer. Kontorene er store og romslige. Etter forrige visitas i 2013 og 2006 ble det påpekt at utleier bør tilrettelegge for bedre belysning og bedre lydisolering mellom sokneprest kontoret og de andre kontorer. Dette er per dags dato ikke utbedret.

Kirkebok og e-kirkeboksføring

E-kirkeboksføring blir kontinuerlig oppdatert og det ble ikke funnet noen avvik

Bygninger

Vardø kirke

Vardø kirke er renoverert siden forrige visitas i 2013 og mange forhold er blitt utbedret. Det gjenstår en del elementer som bør prioriteres.

- Kirken har en hviletemperatur på 15 grader, før kirkelige handlinger settes det på ekstra varme ved bruk av en vifte som får temperaturen opp til 18 grader. Det vannbårne varmesystem i kirken bør renses så effekten kan økes. I kjellerrommet hvor anlegget er lokalisert er det en liten lekkasje som medfører at det samler seg en del vann.
- Vinduene i kirken er etterisolert, taket er skiftet ut, det er installert nytt ringesystem for kirkeklokkene og nytt drivverk for kirkeuret. Det er lagt nytt kobber på kirketårnet og inngangspartiet er oppgradert samt lagt varmekabler i kirketrappen.
- Innvendig gjenstår det å rense orgelet etter renoveringen da det har lagt seg mye støv på og rundt pipene. Orgelet i seg selv trenger også vedlikehold
- Det var ikke mulig å inspisere kirketårnet da det ikke var mulig å åpne døren pga. isoleringsmaterialer.
- Panelet som styrer varmen i kirke har tidligere vært i rådhuset. Det er ønskelig å heve varmen i kirken.

Stegelneset kapell

DEN NORSKE KIRKE

Vadsø menighet

- Kapellet er i dårlig forfatning og må renoveres. Etter en orkan i vinter blåste deler av taket bort. Det er gjort midlertidige reparasjoner, men hele taket, samt spir må skiftes ut
- Nødutgang ved sidedør kan ikke brukes da den er blitt isolert på en sånn måte at døren ikke kan åpnes.
- Lys på yttersiden er rettet opp

Prestegården

Prestegården er renovert og fremstår med en generell bra standard.

Menighetshuset

Menighetshuset er i generell god forfatning, kjøkkenet er pusset opp og det er pusset opp og lagt til rette for trosopplæringstiltak i andre etasje.

Utvendig trengs det en renovering av tak/panel.

Kirkegårdene

I Vardø er 99,4 % av alle gravlegginger kister og det er lite gjenbruk. Nedbrytningstiden er satt til 50 år og det er en del problemer knyttet til bombing fra 2. verdenskrig sånn at det er mange gravsteiner som ikke står korrekt i forhold til faktisk gravlegging. Dette vanskeliggjør gjenbruk. Kirkevergen har vurdert det sånn at det kun er nye plasser til 5-6 år frem i tid og at man derfor må i gang med en utvidelse eller legge til rette for bedre gjenbruk.

Kiberg Kirkegård

- Redskapshuset må renoveres da det er råteskader på bygget
- Lys på kirkegården er utbedret
- Det mangler fortsatt merking på de forskjellige felter

Steglneset kirkegård – Vardø nye kirkegård.

- Store deler av gjerdet må fortsatt skiftes ut, samme gjelder portene til kirkegården
- Det er ingen belysning på kirkegården
- Det mangler også arbeidslys
- Det mangler fortsatt merking på de forskjellige felter
- Redskapshuset mangler innlagt strøm
- Gravemaskinen som brukes på kirkegården har en grabb som er for bred/stor.

Vardø gamle kirkegård

- Ca. ¼ del av gjerdet er skiftet ut, men det gjenstår fortsatt mye jobb før gjerdet er i god tilstand
- Det mangler fortsatt merking på de forskjellige felter

Jan Brastein

Prosten i Varanger